

Informace k zápisu do ZŠ

Zápis dětí do základních škol vychází z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde je specifikován takto:

§ 36 odst. 3: Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období **od září do konce prosince** k plnění povinné školní docházky podle věty druhé **je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení**, podmínkou přijetí dítěte **narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře**, která k žádosti přiloží zákonný zástupce.

§ 36 odst. 4: **Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1.dubna do 30.dubna** kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

Komentář: Nesplnění povinnosti přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce ze strany zákonného zástupce lze považovat za porušení jeho právních povinností, resp. za přestupek dle § 182a odst. 1 písm. a) školského zákona: Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že a) jako zákonný zástupce nepřihlásí dítě k zápisu k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4. Za zmíněný přestupek lze uložit pokutu až do 5 000 Kč. Žádost o přijetí podává zákonný zástupce, není uvedeno, že musí při jejím podání být přítomné i dítě.

Odklad:

§ 37 odst. 1 školského zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2017: Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to **písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce** podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

§ 37 odst. 2: **Při zápisu do prvního ročníku základní škola informuje zákonného zástupce dítěte o možnosti odkladu povinné školní docházky.**

Komentář: Při zápisu má škola povinnost informovat zákonné zástupce obecně o možnosti udělení odkladu školní docházky, a to bez ohledu na vyzrálost a připravenost dítěte. Školský zákon umožňuje odklad, ale pokud zákonný zástupce dítěte o odklad nepožádá, je jediným rozhodujícím kritériem věk dítěte, nerozlišují se jeho schopnosti, dovednosti. Škola sama nemůže na základě výsledku jakýchkoli zjišťování znemožnit zahájení povinné školní docházky.

§ 37 odst. 4 školského zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2017: Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky, podle odstavce 1 nebo 3

- informuje zákonného zástupce o **povinnosti předškolního vzdělávání dítěte** a možných způsobech jejího plnění.

Komentář: Povinnost předškolního vzdělávání a způsoby jejího plnění uvádí § 34a školského zákona.

§ 46 odst. 1 školského zákona: Místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání stanoví ředitel školy, a to v souladu s § 36 odst. 4 a oznámí to způsobem v místě obvyklým. O přijetí k základnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených v § 36.

Komentář: Ředitel školy vyhláší datum zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání v dané škole. Termín zápisu musí být stanoven tak, aby odpovídal době v rozmezí od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

Čtvrtek 20.2.2017

Organizaci a průběh zápisu k povinné školní docházce určuje vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o základním vzdělávání“):

*Součástí zveřejněných informací k průběhu zápisu jsou i ředitelem školy stanovená **kritéria pro přijímání žáků**.*

Podle § 178 odst. 1 školského zákona je povinností obce zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky všem svým občanům.

U dětí, které nemají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu, může ředitel školy rozhodnout o nepřijetí těchto dětí nejen z kapacitních důvodů, ale též z důvodu nesplnění kritérií jím stanovených k přijetí (nicméně takovým kritériem nemůže být spádovost).

Průběh zápisu k povinné školní docházce lze rozdělit na dvě části:

a) **formální část**, při které zákonný zástupce předá požadované údaje dané školským zákonem a požádá o zápis dítěte k plnění povinné školní docházky a tím naplní svou zákonnou povinnost, jde o zahájení správního řízení k přijetí k povinné školní docházce;

b) **motivační část**, při které kromě motivace dítěte pro školní docházku dochází také k orientačnímu posouzení jeho školní připravenosti.

Při podání žádosti o přijetí k povinné školní docházce uvede zákonný zástupce dle správního řádu 2 náležitosti stanovené v § 37 odst. 2, které jsou určující pro rozsah náležitostí, a to:

- jméno a příjmení žadatele (dítěte),
- datum narození,
- místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu),

- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (k rukám ředitele školy)

S ohledem na zákonné zastoupení dítěte jeho zákonným zástupcem či jinou osobou k tomu oprávněnou, je zároveň podstatné zjišťovat:

- jméno a příjmení tohoto zástupce,
- místo trvalého pobytu tohoto zástupce, popřípadě jinou adresu pro doručování.

Zastupuje-li dítě jiná osoba než jeho zákonný zástupce, je zároveň podstatné, aby doložila své oprávnění dítě zastupovat.

Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Zástupce účastníka řízení (zákonný zástupce dítěte) je povinen předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (§ 36 odst. 5 správního řádu).

S ohledem na pružnost správního řízení lze akceptovat evidenci telefonního spojení na zákonného zástupce či e-mailovou adresu.

Rodič/zákonný zástupce není účastníkem řízení o přijetí dítěte ani vedlejším účastníkem, ale je zástupcem dítěte ve správním řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, č. j.: 4 As 280/2015-36). Z toho plyne v rozhodnutí soudu zmiňovaná souvislost, že odvolání proti rozhodnutí ředitele školy může podat pouze dítě v zastoupení rodiče, nikoliv rodič samotný.

Dále se doporučuje, aby byla škola zákonnými zástupci informována o údajích potřebných pro účely nastavení vhodných podpůrných opatření pro budoucího žáka školy:

- o znevýhodnění dítěte, uvedeném v § 16 školského zákona, údaje o mimořádném nadání, údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných dítěti školou v souladu s § 16 školského zákona, a o závěrech vyšetření uvedených v doporučení školského poradenského zařízení,
- údaje o zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.
- Pokud zákonný zástupce poskytne doplňující doporučené údaje (o znevýhodnění či zdravotním stavu dítěte), je třeba souhlasu k tomu, aby škola zpracovávala a evidovala osobní a citlivé údaje dítěte/žáka ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Souhlas je poskytnut pro účely vedení povinné dokumentace školy podle školského zákona.
- Pokud si ředitel školy není vědom rozporů mezi zákonnými zástupci o volbě školy, pak rozhodne o žádosti o přijetí. V opačném případě (například při doručení písemného nesouhlasu druhého rodiče s podanou žádostí o přijetí) zákonné zástupce odkáže na soud¹ a správní řízení přerušit². Základním kritériem pro zvolený postup musí být nejlepší zájem dítěte, kterým je mimo jiné realizace jeho práva na vzdělání. Nesouhlas rodičů o volbě školy a postup ředitele školy nesmí vést k znemožnění vzdělávání dítěte ve škole respektive k absenci rozhodnutí o právu na přijetí do školy. Lze doporučit i při absenci potřebných podkladů k začátku školního roku, aby ředitel

---

¹ Nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná (např. kde se bude dítě vzdělávat), rozhodne o tom na návrh rodiče soud (§ 877 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

² Blíže viz § 64 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

spádové školy rozhodl o žádosti o přijetí tak, aby mohlo dítě plnit povinnou školní docházku.

- Soudy v minulosti v této souvislosti konstatovaly, že pokud nebude dítě zapsáno (v důsledku nehody rodičů) do žádné základní školy, protože ani jeden z rodičů nesouhlasil se spádovou základní školou, zahájí povinnou školní docházku ve své spádové škole dítě automaticky (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013).

Škola poskytne zákonným zástupcům dítěte informace o:

- vyučovacím jazyku, kterým je jazyk český nebo jazyk národnostní menšiny (polský), případně informaci o výuce předmětů v cizím jazyce, pokud má škola udělen souhlas vyučovat některý předmět v cizím jazyce formou rozhodnutí MŠMT,
- možnosti udělení odkladu školní docházky (v obecné rovině, bez vazby na orientačně zjištěnou úroveň školní připravenosti, zejm. o formě podání žádosti o odklad školní docházky, o průběhu tohoto řízení a o nutnosti doložit do stanoveného termínu souhlasná stanoviska školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa),
- možnosti vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje dítěte docházkou do mateřské školy, případně do přípravné třídy základní školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte (v případě udělení odkladu školní docházky),
- o možnostech rozsahu a nabídky individuální pomoci a komunikaci se zákonnými zástupci pro přípravu dítěte na vstup do školy u dětí pocházejících z jazykově odlišného prostředí, včetně dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V případě budoucího vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo nadaného a mimořádně nadaného žáka je vhodné informovat také o systému společného vzdělávání:

- o pravidlech vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
  - o systému podpůrných opatření a jejich financování (jasná pravidla pro přiznávání podpůrných opatření, s důrazem na kvalitní diagnostiku, spolupráci rodičů, poradenských zařízení a škol a na dostupnost revizních nástrojů),
  - o spolupráci školy s rodinou žáka a se školským poradenským zařízením, případně školním poradenským pracovištěm,
  - o možnosti vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- o možnostech přeřazení žáka do vyššího ročníku.